

FOTO: AINARS MEIERS

KASPARS BONDARS,
DR. SC. ING., RTU ASOC. PROF.

Būve pirms projektēšanas

Šajā rakstā vērsīšu uzmanību uz būvniecības sagatavošanās posmu, lai uzsvērtu sākotnējo lēmumu un inženierizpētes darbu nozīmību, kuri jāveic vēl pirms projektēšanas sākšanas. Kopumā sabiedrībai ir vienkāršots priekšstats par būvkonstrukciju projektētāja līdzdalību šajā procesā. Kā jau daudzos procesos, sagatavošanās darbu kvalitātei ir būtiska loma, kas noved pie **racionāliem un ekonomiskiem risinājumiem**. Būves dzīves ciklu veido iecere, būvniecības apstākļu izpēte, projektēšana, būvniecības realizācija, būves ekspluatācija un vairākumā gadījumu būves utilizācija. Katrā no šiem etapiem būvkonstruktoriem iedalīta nozīmīga, lai arī ne vienmēr redzama loma. Personīgā pieredze liecina, ka tieši sagatavošanās etapā tiek pieļautas kļūdas, ar kuru sekām jāsaskaras visā turpmākajā būves

dzīves ciklā. Raksta noslēgumā nedaudz iezīmēta būvkonstrukciju izpētes problemātika, kas kļūst aktuāla pirms rekonstrukcijas projektēšanas.

Inženierizpētes sadaļas

Sagatavošanās būvniecībai aprakstīta Vispārīgajos būvnoteikumos un LBN 005 «Inženierizpētes noteikumi būvniecībā», kas nosaka, ka izpētes pārskatos jābūt kvalitatīvai un kvantitatīvi pietiekamai informācijai, projektēšanas un būvniecības darbiem. Izpētes darbus būvniecībā var veikt speciālisti ar atbilstošu izglītību un pieredzi, kuru darbību nosaka likums «Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu». Inženierizpēte sastāv no **ģeodēziskās un topogrāfiskās izpētes, ģeotehniskās un hidrometeoroloģiskās izpētes un būvju tehniskās apsekošanas**.

Šajā rakstā nepieskarsimies ģeodēziskajiem izpētes darbiem un topogrāfiskajiem uzņēmumiem, jo šādas izpētes nav attiecināmas uz būvkonstrukciju projektēšanas darbiem un konstruktīvos risinājumus būtiski neietekmē. Būvasu nospraušana, veikto darbu uzņēmumi, izpildshēmas utt. atrunātas LBN 305-01 «Ģeodēziskie darbi būvniecībā».

Hidrometeoroloģiskā izpēte

Būvkonstrukciju projektēšanā vieni no būtiskākajiem ir būves reģiona klimatoloģiskie dati, jo no šiem datiem tiek iegūta slodze no sniega, vēja un temperatūras. Hidrometeoroloģiskās izpētes uzdevums ir sniegt teritorijas plānošanai, ēku un būvju būvprojektēšanai, būvdarbu izpildei un būvju ekspluatācijai nepieciešamo informāciju un datus par klimatiskajiem apstākļiem